

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., ve věci

žalobců: a) **V. F.**
zastoupena advokátem JUDr. Jiřím Ponížilem
sídlem Lidická 2006/26, Brno
b) **L. N.**
zastoupen advokátkou Mgr. Kateřinou Nesrstovou
sídlem Lešetín II 7147/0, Zlín

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín

za účasti osoby zúčastněné na řízení:
statutární město Zlín
sídlem nám. Míru 12, Zlín
zastoupené advokátem JUDr. Bc. Michalem Březovjákem
sídlem Školní 3362/11, Zlín

o žalobách proti rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 21. 9. 2020, čj. KUZZL 61590/2020, sp. zn. KUSP 54553/2020 ÚP-Vác,

takto:

- I. Žaloby se **zamítají**.
- II. Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

IV. Osobě zúčastněné na řízení se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Magistrát města Zlína, odbor stavebních a dopravních řízení (dále jen „stavební úřad“), vedl na základě žádosti osoby zúčastněné na řízení ve smyslu § 140 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v rozhodném znění (dále jen „správní řád“), společné řízení o povolení odstranění stavby se společným územním a stavebním řízením, jejichž předmětem byla stavba „*Revitalizace městského tržiště Pod Kaštany ve Zlíně – revize 11/2019*“ (v případě řízení o povolení k odstranění stavby šlo o stavební objekt SO01; v případě společného územního a stavebního řízení šlo o zbývající stavební objekty SO02 až SO017). Rozhodnutím ze dne 8. 6. 2020, čj. MMZL 076193/2020, rozhodl tak, že podle § 128 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v rozhodném znění (dále jen „stavební zákon“), v požadovaném rozsahu povolil odstranění stavby a stanovil podmínky pro odstranění stavby; současně stavební úřad podle § 94p odst. 1 stavebního zákona schválil záměr na předmětnou stavbu; dále povolil kácení dřevin, uložil povinnost provedení náhradní výsadby a stanovil podmínky pro umístění, provedení a užívání stavby.
2. Proti rozhodnutí stavebního úřadu podali žalobci samostatná odvolání [žalobkyně a) dne 5. 8. 2021 a žalobce b) dne 14. 8. 2021], která byla rozhodnutím žalovaného pro opožděnost zamítnuta. Žalobci následně podali samostatné žaloby, kterými se domáhají přezkumu zmíněného rozhodnutí žalovaného. Vzhledem k totožnému předmětu řízení soud obě řízení o žalobách spojil (spojované řízení bylo původně vedeno pod sp. zn. 29 A 16/2021).

II. Shrnutí žalob

3. **Žalobkyně a)** předně uvedla, že jí bylo nezákonně doručováno veřejnou vyhláškou. Žalovaný se přitom vůbec nezabýval kategorizací účastnictví a nevypořádal její odvolací námitky. V řízení o odstranění stavby i v řízení o jejím umístění a povolení jí mělo být přiznáno postavení tzv. hlavního účastníka řízení, jelikož její pozemek je zcela obklopen pozemkem, na němž má být stavební záměr realizován. To znamená, že stavební záměr je realizován fakticky a reálně i na pozemku žalobkyně a). Stavba na pozemku žalobkyně a) je napojena přípojkami na inženýrské sítě, jejichž vlastníci byly zařazeni mezi hlavní účastníky řízení. Vzhledem k přímému napojení bude stavební záměr realizován rovněž na inženýrských sítích ve vlastnictví žalobkyně a) a její stavba občanské vybavenosti nebude v důsledku stavebního záměru provozuschopná. Z rozhodnutí stavebního úřadu tudíž vyplývá, že žalobkyně a) bude nucena strpět zásah do vlastnického práva. Postavení dalších vlastníků nemovitostí sousedících s tržištěm nelze dávat do roviny s pozemkem žalobkyně a).
4. Dále uvedla, že nebyly splněny podmínky pro upuštění od ústního jednání, čímž se žalovaný rovněž vůbec nezabýval.
5. V replice ze dne 25. 1. 2021 uvedla, že z jí dostupné projektové dokumentace vyplývá, že napojení stánku na sítě není řešeno. Správní orgány se tímto rozporem nezabývaly. Rovněž není zřejmé, zda má stavební práce související s napojením zajišťovat sama anebo je provede investor. Jen ze skutečnosti, že by žalobkyně a) musela provádět v tělese stavby tržiště stavební práce je zřejmé, že jí musí náležet postavení hlavního účastníka řízení.

Situační výkres poskytnutý žalobkyni a) dne 6. 1. 2021 nepočítá s připojením stávajícího stánku, ale s připojením nově zakresleného stánku, o který nikdy nežádala.

6. V písemnosti ze dne 1. 2. 2021, kterou reagovala na vyjádření osoby zúčastněné na řízení popsala mimo jiné okolnosti související s místními poměry, které se týkají vlastnictví stánků na stávajícím tržišti a jednání s osobou zúčastněnou na řízení.
7. **Žalobce b)** uvedl, že je vlastníkem pozemku bezprostředně sousedícího s pozemkem, na kterém má být prováděna stavba. Na tomto pozemku má postavenu budovu, která slouží jako stánek na občerstvení. Pro společenství práv nebo povinností se i na žalobce musí vztahovat rozhodnutí stavebního úřadu, jelikož pozemek osoby zúčastněné na řízení fakticky „obtéká“ pozemek žalobce. Při realizaci dojde i k zásahu do inženýrských sítí, jejichž nepřetržitá funkčnost je pro provoz stánku nezbytná. Žalobce b) měl být považován za hlavního účastníka řízení, tudíž mu nemělo být doručováno veřejnou vyhláškou. Napadené rozhodnutí postrádá dostatečnou, konkrétní a přiléhavou argumentaci, proč žalobce není hlavním účastníkem řízení.
8. Osoba zúčastněná na řízení byla s námitkami žalobce b) seznámena dlouho před podáním žádosti o stavební povolení. V projektové dokumentaci se ani z části s dlouhodobě vznášenými námitkami nevypořádává. Zároveň měl být od žalobce b) vyžádán souhlas se stavebním záměrem.
9. Počet účastníků správního řízení byl stavebním úřadem nesprávně navýšen, jelikož za účastníky byli považováni i vlastníci, kterých se realizace stavebního záměru nemohla dotknout. Smyslem daných ustanovení není dát na stejnou úroveň vlastníka nemovitosti, která se nachází na staveništi, s vlastníkem nemovitosti vzdálené řádově o stovky metrů od staveniště. Stavební úřad se při určení účastníků řízení musí zabývat detailně projektovou dokumentací i budoucím staveništem, což v tomto případě neučinil.
10. V replice ze dne 24. 3. 2021 uvedl, že nelze předvídat, co během plánované rekonstrukce nastane, kupř. ušlý zisk je jistým faktem. O tom, že správní řízení probíhá, žalobce nevěděl, jelikož mu to nebylo oznámeno a osoba zúčastněná na řízení to takticky zatajila. Dále uvedl, že u předmětného záměru existuje výrazně zvýšený zájem zástupců osoby zúčastněné na řízení na výsledku řízení, přičemž tyto osoby jsou schopné ovlivnit rozhodování úředních osob z pozice jejich zaměstnavatele. O to svědčí i to, že veřejná vyhláška doručovaná žalobcům byla z úřední desky sejmuta nejspíše okamžitě po uplynutí zákonné lhůty, přestože některé vyhlášky zůstávají vyvěšeny déle. Z důvodu systémové podjatosti nebyl stavební úřad oprávněn vydat své rozhodnutí.
11. Oba žalobci navrhli, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení

12. **Žalovaný** ve svých vyjádřeních ze dne 17. 12. 2020 a 25. 2. 2021 uvedl, že žalobci splňují podmínku pro účast ve správním řízení a zároveň splňují podmínky pro doručování veřejnou vyhláškou. Z projektové dokumentace a rozhodnutí stavebního úřadu je zřejmé, že jejich pozemky nejsou předmětem stavebního záměru. Vlastnictví vedlejšího pozemku nezakládá postavení hlavního účastníka řízení. Žalobci měli možnost seznámit se s příslušnou dokumentací v řízení a uplatnit námitky či připomínky. Z projektové dokumentace vyplývá, že během realizace stavebního záměru nedojde k vyřazení stánků z provozu.

13. Žalovaný se zabýval i podmínkami pro upuštění od místního šetření, resp. ústního jednání. Neshledal nezákonnost ani u vymezení „většího počtu“ účastníků řízení, které odpovídalo rozsahu navrhovaného záměru. Souhlas žalobce b) se stavebním záměrem zákon nevyžaduje.
14. Vzhledem k uvedenému navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.
15. **Osoba zúčastněná na řízení** ve svém vyjádření ze dne 14. 1. 2021 uvedla, že stavební práce nepovedou k tomu, že by stánek měl být neuživatelný nebo neschopný provozu. Navrhla, aby žaloba byla v plném rozsahu zamítnuta.

IV. Ústní jednání

16. K projednání věci bylo na den 31. 3. 2021 nařízeno ústní jednání, k němuž se dostavili všichni účastníci řízení i osoba zúčastněná na řízení.
17. Žalobci se v podstatě navzájem ztotožnili s obsahem svých podání a argumentovali zejména tím, že v řízení nebyla vyjasněna otázka vlastnictví přípojek. Dále poukázali na to, že nad jejich pozemky má dle projektové dokumentace vést elektrické vedení. Žalovaný setrval na tom, že postavení žalobců jakožto účastníků řízení bylo vyhodnoceno správně a osoba zúčastněná na řízení uvedla, že se v lokalitě nenachází přípojky ve smyslu zákonné úpravy, jelikož jde o původní areálové rozvody.
18. Během jednání bylo provedeno dokazování fotografiemi šachet ve stáncích žalobců, žádostí žalobce b) o obnovení dodávky vody ze dne 2. 5. 2019, lékařskou zprávou žalobce b) ze dne 25. 6. 2020, částmi technické zprávy ke stavbě „Tržiště Pod Kašany Gottwaldov“ z roku 1973 a prohlášeními zhotovitele projektové dokumentace nynějšího stavebního záměru ze dne 11. 1. 2021 a ze dne 1. 3. 2021.

V. Posouzení věci soudem

19. Krajský soud v Brně (dále také „soud“) v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí stavebního úřadu vydané v prvním stupni, včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že žaloby **nejsou důvodné**.

a) rozsah soudního přezkumu a nerelevantní či opožděné žalobní body

20. Předně soud zdůrazňuje, že rozsah nynějšího soudního přezkumu je značně omezený, jelikož přezkoumávaným napadeným rozhodnutím byla odvolání žalobců zamítnuta jako opožděná. Podle ustálené judikatury je správní soud v takovém případě oprávněn zkoumat (v mezích žalobních bodů) pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné odvolání, resp. zda žalobce byl na svých právech zkrácen neprovedením odvolacího přezkumu. Naopak věcné otázky odlišné od hodnocení včasnosti odvolání soud nezkoumá (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 22. 11. 2018, čj. 7 As 345/2017-20, body 13-14). Soud tedy může posuzovat pouze otázky související s řádností doručování prvostupňového rozhodnutí, s okamžikem jeho doručení, s plynutím lhůty pro podání odvolání a s jejím uplynutím, resp. zmeškáním ze strany žalobců. V nynější věci žalobci v popsáném rámci rozporovali určení, že jde o řízení s velkým počtem účastníků, a rozporovali i své zařazení mezi účastníky, kterým mohlo být doručováno prostřednictvím veřejné vyhlášky.

21. Žalobní bod týkající se systémové podjatosti přesahuje omezený rozsah soudního přezkumu, tudíž není relevantní. Zároveň je opožděný, jelikož jej žalobce b) vznesl až po lhůtě pro uplatnění (nových) žalobních bodů (srov. § 71 odst. 2 soudního řádu správního). Soud zároveň nesdílí názor, že by mělo jít o skutečnost, kterou by měl zkoumat z úřední povinnosti, nadto v řízení, ve kterém neposuzuje zákonnost rozhodnutí stavebního úřadu (jeho systémová podjatost byla namítána), ale pouze zákonnost (samostatného) rozhodnutí žalovaného o zamítnutí opožděných odvolání.
22. Dále je soud toho názoru, že žalobci během ústního jednání uplatnili další opožděné žalobní body – křížení elektrického vedení s jejich pozemky a otázku vlastnictví kanalizačních a vodovodních přípojek. Zatímco k elektrickému vedení, které má vést přes pozemek žalobců, nelze ve včasných žalobách nalézt ani náznak obdobné argumentace, tak skutečnost napojení na inženýrské sítě žalobci nastolili již tam. Soud však po pečlivém prostudování věci dospěl k tomu, že žalobní bod v podobě, v jaké byl uplatněn u ústního jednání, v žalobách obsažen (ani formou tzv. zárodku) není. Žalobkyně a) na toto téma v žalobě uvedla, že její stavba je napojena na inženýrské sítě umístěné v obklopujícím pozemku (parcelní číslo 200/3, katastrální území Zlín), jejichž vlastníci byly mezi hlavní účastníky zařazení. Vzhledem k tomu, že jsou inženýrské sítě napojeny na její pozemek, bude stavební záměr realizován i na inženýrských sítích v jejím vlastnictví. Uvedenou argumentaci dále rozvádí v tom směru, že z projektové dokumentace vyplývá, že současné napojení inženýrských sítí bude nepochybně přerušeno, čím dojde k přerušení její podnikatelské činnosti. Žalobce b) na toto téma v žalobě uvedl pouze to, že realizací stavebního záměru dojde k zásahu do inženýrských sítí, které jsou svedeny na jeho pozemek, čím dojde k vyřazení stánku z provozu a tím pádem dojde ke vzniku škody (ušlého zisku).
23. Z obsahu ani jedné žaloby tedy nevyplývá, že by žalobci argumentovali tím, že jsou vlastníci inženýrských sítí, které vedou pod sousedním pozemkem ve vlastnictví osoby zúčastněné na řízení (parcelní číslo 200/3, katastrální území Zlín). Žalobce b) vlastnictvím inženýrských sítí neargumentuje vůbec a žalobkyně a) přímo vychází z toho, že vlastníci inženýrských sítí na sousedním pozemku jsou osoby odlišné. Přestože značná část argumentace vznesená u ústního jednání byla věnována otázce vlastnictví přípojek k inženýrským sítím, soud při rozhodování věci dospěl k jednoznačnému závěru, že v této podobě jde o žalobní bod „přetvořený“ (resp. nový), jelikož byla zcela změněna jeho podstata. Původně (tj. včas) totiž žalobci argumentovali tím, že inženýrské sítě budou stavebním záměrem bezpochyby dotčeny, což se projeví při provozu stánků, nikoliv tím, že by inženýrské sítě na pozemku osoby zúčastněné na řízení měly být v jejich vlastnictví.

b) vypořádání žalobních bodů

24. Soud se neztotožnil s namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí. Vzhledem k zamítnutí odvolání pro jejich opožděnost je z pohledu veřejných subjektivních práv žalobců podstatné, aby žalovaný shledanou opožděnost odvolání dostatečně zdůvodnil a vypořádal se s případnými námitkami žalobců, které tuto opožděnost rozporují. Této povinnosti žalovaný dostál, jelikož vysvětlil, z jakých skutkových zjištění vychází a k jakým právním závěrům dospěl. Vyjádřené úvahy jsou přitom bez problému přezkoumatelné. Žalobkyně a) sice uvedla, že konstatování žalovaného postrádají argumentaci, s tím se však soud po prostudování napadeného rozhodnutí nemohl ztotožnit. Uvedené konstatování žalobkyně a) by bylo možné pochopit spíše jako výtku

poukazující na stručnost argumentace, nicméně vzhledem k vypořádávané otázce byla vyslovená argumentace z hlediska přezkoumatelnosti zcela dostačující.

25. V nynější věci bylo rozhodováno ve společném řízení, jehož předmětem bylo řízení o povolení odstranění stavby a společné územní a stavební řízení. Okruh účastníků řízení plyne pro každé řízení z jiných právních ustanovení, nicméně lze předeslat, že pro obě řízení byl vymezen shodně.
26. Pro řízení o povolení odstranění stavby neobsahuje stavební zákon úpravu účastenství, proto je nutno vycházet ze subsidiární úpravy obsažené ve správním řádu (srov. § 192 stavebního zákona). Dle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu platí, že *účastníky řízení jsou v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu*. Dle § 27 odst. 2 jsou *účastníky řízení též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech*.
27. Ve společném územním a stavebním řízení vymezuje úpravu účastníků řízení ustanovení § 94k stavebního zákona, které za účastníky řízení označuje *a) stavebníka; b) obec, na jejímž území má být požadovaný stavební záměr uskutečněn; c) vlastníka stavby, na které má být požadovaný stavební záměr uskutečněn, není-li sám stavebníkem, nebo toho, kdo má ke stavbě jiné věcné právo, není-li sám stavebníkem; d) vlastníka pozemku, na kterém má být požadovaný stavební záměr uskutečněn, není-li sám stavebníkem, nebo toho, kdo má jiné věcné právo k tomuto pozemku; e) osobu, jejíž vlastnické právo nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být společným povolením přímo dotčeno*.
28. Podstata žalobních bodů týkajících se otázky účastenství tkví v tom, že žalobci neměli být považováni za „typ“ účastníků, kterým je možné v řízení s velkým počtem účastníků doručovat prostřednictvím veřejné vyhlášky. Dle subsidiárně aplikovatelného § 144 odst. 6 správního řádu nelze v řízení o odstranění stavby s velkým počtem účastníků doručovat prostřednictvím veřejné vyhlášky účastníkům podle § 27 odst. 1 správního řádu. Dle § 94m odst. 2 stavebního zákona nelze ve společném územním a stavebním řízení s velkým počtem účastníků doručovat prostřednictvím veřejné vyhlášky účastníkům podle § 94k písm. a) až d) stavebního zákona. Soud z hlediska terminologie bude v tomto odůvodnění popsané skupiny účastníků označovat za tzv. „hlavní“ účastníky. Skupinu účastníků řízení, kterým naopak v řízení s velkým počtem účastníků doručovat veřejnou vyhláškou lze, bude označovat za tzv. „vedlejší“ účastníky.
29. Žalobci tedy jinými slovy tvrdí, že měli být považováni za hlavní účastníky, a to jak v řízení o odstranění stavby i ve společném územním a stavebním řízení, což dovozují z toho, že se pozemky v jejich vlastnictví nachází „uvnitř“ pozemků, na kterých má dojít k realizaci stavebního záměru. Soud se po pečlivém prostudování věci včetně vznesených argumentů s právním názorem žalobců neztotožnil.
30. Jak plyne z výše rekapitulovaných definic, tak kategorie hlavních účastníků řízení jsou vymezeny vždy relativně úzce, resp. striktně. Naopak kategorie vedlejších účastníků řízení uvedené v ustanovení § 27 odst. 2 správního řádu a v ustanovení § 94k písm. e) stavebního zákona jsou vymezeny poměrně flexibilně a jejich obsah se mění v závislosti na okolnostech konkrétní věci. Jde o kategorii, která oproti kategorii hlavních účastníků závisí na rozsahu a způsobu provedení konkrétního stavebního záměru. Dle definičních znaků totiž do této kategorie spadají všechny subjekty, které mohou být vydaným

rozhodnutím potenciálně dotčené (definice správního řádu), popř. všechny subjekty jejichž vlastnické právo nebo jiné věcné právo k sousedním pozemkům či stavbám může být vydaným rozhodnutím dotčeno (definice stavebního zákona). K zodpovězení klíčové sporné otázky proto postačí zabývat se tím, zda žalobci splňují podmínky pro zařazení do „vyšší“ kategorie účastníků, nebo nikoliv.

31. Soud ze správního spisu zjistil [srov. žádost osoby zúčastněné na řízení ze dne 31. 1. 2021 o povolení nebo souhrnná technická zpráva v části B.1 „Popis území stavby“ písm. m) – pro úplnost nutno dodat, že soud vycházel ze souhrnné technické zprávy obsažené ve správním spise, která neobsahuje nesprávnost, na kterou žalobci poukazovali během ústního jednání], že stavební záměr bude realizován na pozemcích v katastrálním území Zlín označených parcelními čísly st. X, X, X, X, X, X, X, X, X, X, X, X a X. Tomuto vymezení odpovídá i rozsah povolení a schválení stavebního úřadu. Žalobkyně a) je vlastnící pozemku ve stejném katastrálním území s parcelním číslem st. 6116 a na něm stojící stavby občanské vybavenosti. Žalobce b) je vlastníkem pozemku rovněž ve stejném katastrálním území s parcelním číslem st. X a na něm stojící stavby občanské vybavenosti. Soud tedy vzal za prokázané, že se pozemky žalobců nachází uvnitř pozemku s parcelním číslem X, nicméně se zároveň *nejedná o pozemky, na kterých stavební záměr bude realizován.*
32. Součástí stavebního záměru je i úprava inženýrských sítí, přičemž soud má za prokázané, že stánky žalobců jsou na přívodu „energií“ závislé. Nicméně tato skutečnost svědčí (pouze) o tom, že žalobci mohou být stavebním záměrem potenciálně dotčeni, nesvědčí naopak o tom, že by stavební záměr měl být realizován na stavbě v jejich vlastnictví. V tomto ohledu soud striktně vychází z „územního rozsahu“ rozhodnutí stavebního úřadu, jelikož to pro stavebníka představuje nejenom oprávnění realizovat stavební činnost na konkrétně vymezeném území (pozemcích), ale zároveň také *limit* této jeho činnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2020, čj. 7 As 157/2019-20, bod 15). Stavební záměr se ve schválené podobě na pozemcích žalobců či stavbách na těchto pozemcích realizovat nemůže (proto také žalobci nebyli hlavními účastníky), tudíž i případné připojení inženýrských sítí musí dle rozhodnutí stavebního úřadu proběhnout mimo pozemky žalobců.
33. Výše uvedené je zcela dostačující pro klíčový závěr soudu, nicméně pouze nad rámec lze poukázat i na to, že projektová dokumentace volí taková realizační řešení, která žalobce budou omezovat pokud možno nejméně [srov. prohlášení zpracovatele projektové dokumentace a příslušné pasáže projektové dokumentace a výrokovou část rozhodnutí stavebního úřadu (zejm. SO 10, 11 a 13) – jde o zajištění přístupu na pozemky žalobců a realizaci stavební činnosti na přístupových úsecích jen mimo otevírací dobu; přivedení přípojek k hranicím pozemků žalobců k budoucímu možnému napojení; připojení elektrické energie až ve fázi, kdy bude možné bez zbytečného odkladu připojit nový rozvod].
34. Soud tedy dospěl k závěru, že žalobce nelze v daném případě považovat za účastníky dle § 94k písm. c) či d) stavebního zákona [pro úplnost lze dodat, že vyloučeny jsou i kategorie uvedené pod písm. a) a b)], nicméně jimi uváděné skutečnosti jednoznačně osvědčují reálnou míru rizika potenciálního dotčení jejich vlastnického práva v důsledku realizace stavebního záměru. Správní orgány tedy dle soudu nepochybily, pokud jim přiznaly postavení účastníků dle § 94k písm. e) stavebního zákona.

35. Pokud jde o definici uvedenou ve správním řádu, tak předem můžeme vyloučit, že by žalobci měli být v postavení žadatelů o povolení k odstranění stavby (žalobci ostatně nic takového ani netvrdí). Ani argumentace společenstvím práv s osobou zúčastněnou na řízení nebyla dle soudu přiléhavá, jelikož tento institut dopadá na kvalitativně odlišné případy „sepětí“ práv, kdy se správní rozhodnutí na „společný“ subjekt *přímo vztahuje* (např. jde o situaci spoluvlastnictví; výkladem „společenství práv“ se zabýval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 23. 10. 2019, čj. 9 Azs 256/2019-22, bod 16 a násl. – ačkoliv se rozsudek týká cizineckého práva, tak výklad ustanovení je relevantní i pro nynější věc). Argument přímým dotčením práv v důsledku zásahu do inženýrských sítí není ani dle správního řádu okolností „povyšující“ účastenství žalobců nad úroveň „dotčených“ subjektů ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu.
36. Výše uvedené lze shrnout tak, že ani vlastnictví sousedních pozemků obklopených pozemkem, na kterém bude realizován stavební záměr, ani napojení na stavebním záměrem dotčené inženýrské sítě ve vlastnictví odlišných subjektů, nezakládá zařazení do kategorie hlavních účastníků řízení (ať již dle definice uvedené ve správním řádu nebo ve stavebním zákoně). Tyto okolnosti však zcela zřetelně svědčí o tom, že daný subjekt musí být daného řízení účasten a musí mít příležitost uplatnit v jeho rámci svá práva.
37. Vzhledem k vymezení definic vedlejších účastníků nelze (navzdory nesouhlasu žalobců) vyloučit situaci, že se v této kategorii budou vyskytovat skupiny subjektů, které mohou být vzhledem ke konkrétním místním poměrům dotčeny na svých právech typově zcela odlišně (resp. „nesrovnatelně“).
38. Dále se soud zabýval žalobcem b) nastolenou otázkou, zda v daném případě byla splněna podmínka většího počtu účastníků řízení. Neztotožnil se přitom s tím, že by k navýšení počtu účastníků řízení mělo dojít ze strany stavebního úřadu uměle. K tomu je vhodné poukázat na extenzivní vnímání okruhu „dotčených“ (či sousedících) účastníků. Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 19/99, sousedním pozemkem není pouze pozemek mající společnou hranici s pozemkem, na kterém má být stavba realizována (tzv. mezující pozemek). Sousedství je třeba chápat širěji, neboť účinky provádění stavby (např. imise zejména ve formě hluku a prachu) se neprojevují jen v hranicích stavebního pozemku. Sousední nemovitostí se rozumí i pozemek, který s plánovanou stavbou bezprostředně sousedí, dokonce může být od stavby i značně vzdálen. Prováděním stavby je třeba rozumět samotnou stavební činnost v úzkém smyslu, tj. výstavbu, přičemž možnost přímého dotčení záleží na okolnostech individuálního případu s přihlédnutím k povaze zamýšlené stavby.
39. V nynějším případě byl okruh potenciálně dotčených účastníků vymezen v souladu s výše nastíněným nazíráním a soud po prostudování spisu a ověření pozemků a staveb, jejichž vlastníci byli zařazeny mezi účastníky řízení, neshledal ve zvoleném vymezení žádnou účelovost. Současně ověřil, že počet účastníků přesahoval 30, tudíž podmínka „velkého počtu“ definovaná v ustanovení § 144 odst. 1 správního řádu byla splněna.
40. Soud tedy dospěl k závěru, že v daném případě šlo o řízení s velkým počtem účastníků, v němž se výrazně projevuje zásada hospodárnosti a procesní ekonomie. Žalobci byly správně považováni za vedlejší účastníky předmětného společného řízení a oznámení o zahájení tohoto řízení i následné rozhodnutí stavebního úřadu jim bylo doručeno v souladu se zákonem, tudíž reálně měli šanci svá práva v řízení uplatnit (k vyvěšení oznámení o zahájení řízení došlo dne 5. 5. 2020, doručeno bylo 20. 5. 2020; k vyvěšení

rozhodnutí stavebního úřadu došlo dne 12. 6. 2020, stavební úřad považoval za den doručení tohoto rozhodnutí 29. 6. 2020, tudíž lhůta k podání odvolání uplynula 14. 7. 2020). Žalobci se dle svého tvrzení o vedení společného řízení dozvěděli až po uplynutí lhůty k podání odvolání, nicméně nastalou situaci je nutno vnímat jako jeden z legitimních (a pro žalobce v nynějším případě negativních) projevů principu „*práva patří bdělým*“. Žalobcem b) předložená lékařská zpráva (z níž vyplývá, že byl dne 25. 6. 2020 kontrolován po ošetření zlomeniny v oblasti obličeje) nemůže na závěru soudu cokoliv zvrátit. Měl-li žalobce b) za to, že se jedná o způsobilý důvod k prominutí zmeškání odvolací lhůty v souladu s § 41 správního řádu, měl tento důvod uplatnit u správního orgánu v souladu s tímto ustanovením do 15 dnů poté, co odpadla příslušná překážka. Teprve potom by soud mohl způsobilost důvodu přezkoumat.

41. Uplatněné žalobní body tedy dle soudu nebyly důvodné a podaná odvolání byla správně zamítnuta jako opožděná.

VI. Závěr a náklady řízení

42. Při přezkumu napadeného rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 2 věta první soudního řádu správního soud shledal podané žaloby nedůvodnými. Proto je podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.
43. O náhradě nákladů soudního řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto dle úspěchu ve věci (srov. § 60 odst. 1 soudního řádu správního). Právo na náhradu nákladů řízení náleží plně úspěšnému žalovanému. Jelikož mu nevznikly náklady přesahující jeho běžnou administrativní činnost, nebyla mu náhrada přiznána.
44. O náhradě nákladů soudního řízení osoby zúčastněné na řízení bylo rozhodnuto dle pravidel uvedených v § 60 odst. 5 soudního řádu správního. Jelikož jí soud neuložil žádnou povinnost a návrh na přiznání dalších nákladů řízení nebyl vznesen, nebyla jí náhrada přiznána.
45. Vzhledem k tomu, že soud ve věci rozhodl přednostně, neposuzoval již návrh na zrušení odkladného účinku, který byl soudu doručen dne 5. 3. 2021. Soud připomíná, že právní mocí rozsudku zanikají účinky usnesení o přiznání odkladného účinku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 7. 4. 2021

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu